

Dalmát képeslapok

3. rész – Kőország

Ilyen tájon kell életet teremteni

Ennek legfontosabb eszköze a kőkerítés

Öntözés Brač szigetén

Ahol a terep engedi, betör a modern technika

Középkori kápolna: még a tető is kőből van

Mementó: tengerparti sétány

Az itt élők azt állítják, hogy mindennek az ókori rómaiak az okai. Kivágták az őshonos feketefenyő-erdőket, hogy tartós hájakat építsenek fájukból. Az esők lemosták a termőtalajt, a majdnem csupasz mészkősziklák között csak cserjék nőnek, a rekkenő hőségben a csenevész nyári gyepek is kiszáradnak.

Ekkor kezdték meg az emberek a lehetetlent: életet teremteni a kopár sziklákon.

Évszázadok óta szedik össze a kisebb méretű köveket, rakják egymásra széles csíkokban, kötőanyag nélkül. Azt is mesélik, hogy ezekkel a „kerítésekkel” egykor földtulajdont is lehetett szerezni. A kőrákások akadályozzák meg, hogy a maradék talajt továbbmossa a víz. A kertek kerítéseit általában térdmagasságig emelik.

A bekerített területeken csak az olajfa nő meg a köves talajban, ezek bírják a szárazságot és a hőséget. Az elhagyott kertekben magától is hozza bogycsészéjé termését. Ebből készül a vidék jelentős exportcikke, az olívaolaj. Minden olajfának megvan a maga kis „kerítése.” is: kb. 4x4-es udvart építenek köré. Aki fügét vagy szőlőt akar termelni, annak biztosítani kell az öntözővizet. Ez pedig nem egyszerű dolog a nyári forróságban. Brač szigetén például nincs forrás, patak, folyó, az édesvizet a szemközti szárazföldről, az Omisca folyóból vezetik át a tenger alatt.

Évszázadokon át a kő volt az egyetlen építőanyag. Kőből építették a települések templomait, házait, kerítéseit, kőből rakták ki utait, járdáit, szinte minden kőből készült. Még ma is áll néhány olyan épület, melynek palateteje valódi palából (kőből) készült.